

Posudek školitele na magisterskou diplomovou práci

Pohybová léčba a posturální odchylky u dětských pacientek s mentální anorexií

autorky Bc. Michaely Ulrichové

Práce o rozsahu 82 stran včetně příloh vznikla v návaznosti na bakalářskou práci autorky. Po stránce gramatické, jazykové i grafické splňuje nároky na magisterskou práci. Referenční seznam publikací je řazen abecedně, relevantních publikací, vesměs zahraničních, je přes šedesát, některé i z posledních dvou let.

Přehled poznatků na 18 stranách vystihuje přehledně a vysoce erudovaně podstatu onemocnění a jeho léčbu, snad kromě malého důrazu na zásadní rozdíl v léčbě před- a po dosažení plnoletosti. Zatímco souhlas zákonných zástupců k hospitalizaci nezletilých nebývá problém získat, u plnoletých pacientek a pacientů je podstatně obtížnější přimět je k souhlasu s hospitalizační léčbou. Kapitola 3 - přehled poznatků je rozdělena do pěti podkapitol, z nichž možná až zbytečně nekonfliktně a stručně je postavena podkapitola 3.3. Pro hospitalizační léčbu ambulantně neovzvládnutelných adolescentních pacientek je podstatná komplexní péče, která ale nemůže zcela zastřít fakt velmi intenzivní hyperalimentace podpořené prudkým vytržením z dosavadního pohybového režimu.

K teoretické části lze mít jedinou drobnou výtku – nepřináší jasnou představu, nakolik je typická posturální porucha pacientek, později velmi instruktivně zdokumentovaná v kapitole 7.3, publikována ve světovém písemnictví a nakolik je to původní zjištění autorky. Pokud moje znalosti sahají, v písemnictví jsem takto detailní popis typické posturální odchylky pacientek s mentální anorexií nenalezl, čímž se autorka zbytečně skromně nehlásí k detailnímu autorskému popisu typické posturální poruchy u adolescentek s mentální anorexií.

Bederní hyperlordóza spolu s ventrálním sklonem pánve a chabou břišní stěnou opticky zvětšuje břicho. Pokud pacientce nucenou hyperalimentací během nucené hospitalizace způsobíme literaturou udávanou patologickou distribuci tukové tkáně na břicho, začíná mít fyzioterapeutická korekce posturální poruchy i hluboký smysl při prevenci nenávisti k vlastnímu tělesnému schématu těchto psychicky labilních pacientek. Zároveň patologická redistribuce znovunabyté tukové tkáně vyvolává pochybnost o tom, zda případné zpomalení váhového přírůstku za hospitalizace při povoleném intenzivnějším cvičení je opravdu negativním, nežádoucím jevem. Pokud by delší hospitalizace vedla k úpravě posturální poruchy a fyziologické distribuci získané tukové tkáně, lze spekulovat o lepší adherenci k nově nabytému, fyziologickému tělesnému schématu.

Podkapitoly 3.5.3 - 3.5.5 se podrobně zabývají pohybovou aktivitou během léčby choroby jejími benefity i riziky. Autorka v této části dokázala analyticky zhodnotit více zahraničních studií a udělat z nich adekvátní závěry, které pak promítla do cílů vlastní práce.

Cíle i hypotézy vlastní práce jsou zvoleny adekvátně, na základě osobních zkušeností autorky z bakalářské práce. V metodické a praktické části je detailně a zároveň prakticky probrána složitá problematika pohybové terapie pacientek, většinou úzkostných a paticky zaměřených na své tělo. Autorka dokázala navrhnout a realizovat v praxi použitelný systém cvičení těchto pacientek a popsat jej natolik jasně, že práce může návodně posloužit pro zavedení pohybové terapie i na jiných psychiatrických odděleních. Autorka si nejprve položila nutnou otázku - zda navržená pohybová terapie nekoliduje s realimentačním plánem - a ukázalo se, že ve zvolené verzi nekoliduje - a posléze je z dotazníků patrné, že pohybová terapie je pacientkami přijímána pozitivně. Druhým předmětem zkoumání autorky byly typické posturální odchylky hospitalizovaných adolescentních pacientek. Právě existence typické posturální poruchy, nalezené u většiny sledovaných na dostatečně velkém souboru 25 pacientek dává prostor ke kapitole 7.4 Návrh rehabilitačního plánu, který ač individuální, má vzhledem k částečné uniformitě poruch hybného systému v základu jednotný základ.

V diskuzi autorka jasně prokázala dobrou jak syntetickou, tak analytickou schopnost zařadit do kontextu problematiky jak nálezy e světového písemnictví, tak vlastní výsledky a zkušenosti na poměrně velké a relativně homogenní skupině hospitalizovaných 25 dětských a adolescentních pacientek s mentální anorexií.

Závěr: práce splňuje nejen nároky na magisterskou práci, ale je dobrým podkladem pro zřejmě dvě publikace ve světovém písemnictví: jednu s popisem typických posturálních odchylek a druhou s jasným metodickým návodem jak s posturálními odchylkami v této velmi specifické skupině těžce rizikových pacientek vlastně zacházet a nakolik a kdy je pacientkám ozřejmit. Za předpokladu adekvátní obhajoby navrhuji známku výbornou a vřele doporučuji autorce se problematikou dále zabývat jak po stránce praktické, tak po stránce vědecké. Práce je jedním z nečetných příkladů, kdy si autorka sama zvolila téma a podařilo se jí vypracovat se během systematické čtyřleté práce do takové úrovně, že bude jen obtížně hledat partnery k erudované diskusi jak ze stran rehabilitačních, tak psychiatrických specialistů.

V Praze dne 22.5.2017

Doc. MUDr. Jiří Radvanský, CSc.

